

ความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง
อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

The Happiness of Elderly Workers : Case study of Bannyang Village, Bannyang Sub-
district, Mueang District, Buriram Province

กิตติกร ฮวดศรี¹, รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์², ชนินาท ทิพย์อักษร³,

กิตติกวินท์ เอี่ยมวิริยวัฒน์⁴, รังสิมา สว่างทัฬห⁵

Kitikorn Huadsir¹, Rapheephan Phonginwong², Chaninart Thipaksorn³

Kitikawin Eaimviriyawat⁴ Rangsima Sawangtap⁵

Rapheephan@gmail.com¹, Kittikron_2204@hotmail.com³, air_spu3@hotmail.com⁴,

mek.eai@hotmail.com, aewlek@hotmail.com⁵

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคม ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย และปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างแรงงานผู้สูงอายุ 316 คน การศึกษาใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือในการทำวิจัยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอย ผลการศึกษาพบว่า การเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคม ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย และปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ การศึกษานี้พบว่าปัจจัยด้านการสุขภาพอนามัยเป็นปัจจัยที่สำคัญแรงงานผู้สูงอายุดูแลสุขภาพร่างกายและใช้หลักธรรมในการดำรงชีวิตเพื่อลดความเสี่ยงด้านการเจ็บป่วย และการวิจัยนี้ทำให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดในการดำเนินชีวิตในสังคมชนบทโดยที่สมาชิกในชุมชนมีอาชีพเกษตรกรรม มีความสุขในวัยสูงอายุและมีหลักการในการดำเนินชีวิตโดยการพึ่งตนเองในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงจากในอดีต

คำสำคัญ : ปัจจัยด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคม ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สุขภาพของแรงงานผู้สูงอายุ

ABSTRACT

This research aims to study the factors of being a valuable person in society, health factors and, economic factors affecting the happiness of elderly workers case study of Bann Yang community,

Bann Yang Sub-district, Mueang District, Buriram Province. Sample of 316 elderly workers. The study used a random sampling method. Research tools used to collect data data analysis using regression analysis. The study indicated that being a valuable person in society, health factors and, economic factors affecting the happiness of elderly workers. This study found that health factors are important factors for elderly workers to take care of their physical health and use the principles of living to reduce the risk of illness. This research gave rise to knowledge about the implementation of the sufficiency economy as a concept of living in rural society, where members of the community had a farmer career Happy in the old age and have the principles of living by being self-reliant in the changing social environment from the past.

Key words : Factor valuable person in society, Factor healthy, Factor economic, Happiness of Elderly Workers

¹บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรมนุษย์) อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

²ปรัชญาคุษภักดิ์บัณฑิต (การจัดการ) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

³วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากรมนุษย์) อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

⁴บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การบริหารธุรกิจ) อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

⁵พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์) อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์ที่ 1 เกี่ยวกับการเสริมสร้างและพัฒนา ศักยภาพทุนมนุษย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับเปลี่ยนคนในสังคมไทยให้มีทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมให้คนไทยมีสุขภาพที่ดีตลอดช่วงชีวิตและเพื่อเสริมสร้างสถาบันทางสังคมให้มีความเข้มแข็งเอื้อต่อการพัฒนาคนและ ประเทศ ซึ่งตัวชี้วัดยุทธศาสตร์นี้ได้แก่คนทุกช่วงวัยมีทักษะมีความรู้และมีความสามารถเพิ่มขึ้น คนไทยได้รับการศึกษาที่มี คุณภาพสูงตามมาตรฐานสากลและสถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงด้านภาวะการเจริญพันธุ์และภาวะการตาย ของประชากรในประเทศไทยที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมซึ่งพบว่าพบในช่วง 20-30 ปีที่ผ่านมาทั้งจำนวนและสัดส่วนของประชากร ไทยในวัยเด็ก (อายุต่ำกว่า 15 ปี) ลดลง ในขณะที่จำนวนของประชากรในวัยแรงงาน (อายุ 15-29 ปี) ยังคงเพิ่มขึ้น สำหรับ ประชากรสูงอายุหรือประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนและสัดส่วนเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในอนาคต กล่าวคือ ประชากรสูงอายุจะเพิ่มจากประมาณ 5 ล้านคนในปัจจุบันเป็นประมาณ 10 ล้านคนในอีก 20 ปีข้างหน้า และเป็นที่น่า สังเกตว่าอัตราเพิ่มของประชากรสูงอายุ จะเร็วกว่าประชากรโดยรวมทั้งหมด ดังจะเห็นได้จาก ระหว่างปี 2523 ถึงปี 2533 ประชากรสูงอายุจะเพิ่มเป็นร้อยละ 47 แต่เมื่อเปรียบเทียบการเพิ่มระหว่างปี 2523 ไปจนถึงปี 2563 จะพบว่าประชากรสูงอายุ จะเพิ่มสูงถึงกว่าร้อยละ 300 และข้อมูลจากการศึกษาวิจัยวิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้ความสำคัญกับ

ประเด็นนี้ และได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลากว่า 10 ปี โดยสรุปแล้วผู้สูงอายุไทยปัจจุบันมีไม่มากนักที่ ถูกทอดทิ้งจากครอบครัว หรือญาติพี่น้อง สถาบันครอบครัวยังคงเป็นสถาบันหลัก ในการเกื้อหนุนผู้สูงอายุอย่างไรก็ตาม ไม่ควร ละเล้าใจภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถของครอบครัว ในการเกื้อหนุนผู้สูงอายุได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ เป็นประเด็นหนึ่งที่น่าห่วงใย ทำอย่างไรจึงจะทำให้ประชากรที่มีอายุยืนยาวขึ้น มี สุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นภาระของบุตรหลาน ช่วยเหลือตนเองได้ทั้งทางสังคม และเศรษฐกิจ และจะพบว่าในปัจจุบันรัฐบาลของ ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับบทบาทที่จะทำการส่งเสริมและดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ และในส่วนของผู้ที่เข้าใกล้วัยสูงอายุควรจะมี การเตรียมตัวก่อนเป็นผู้สูงอายุ โดยเฉพาะในด้านสุขภาพและเศรษฐกิจทั้งในด้านการรักษาสุขภาพให้แข็งแรง เช่น การออกกำลังกาย การกินอยู่ การตรวจสุขภาพ การเตรียมการด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนที่อยู่อาศัย ส่วนในกลุ่มวัยสูงอายุนั้น ควรมีมาตรการ ดูแลสุขภาพให้แข็งแรง หรือลดโอกาสที่จะเกิดการเจ็บป่วยให้น้อยที่สุด (สำนักส่งเสริมสุขภาพ.2561)

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาคณะผู้วิจัย จึงมีความต้องการที่จะทำการวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้เพื่อนำมาเป็นข้อมูลเพื่อการบริหาร จัดการสมาชิกในชุมชนซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพตามยุทธศาสตร์จังหวัดบุรีรัมย์โดยทำการวิจัยเรื่องความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อจะได้เข้าไปสนับสนุนและส่งเสริมให้ชุมชนดังกล่าวใน พื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน จึงนำมาสู่การวิจัยครั้งนี้และมีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคมส่งผลต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้าน ยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย ส่งผลต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้าน ยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

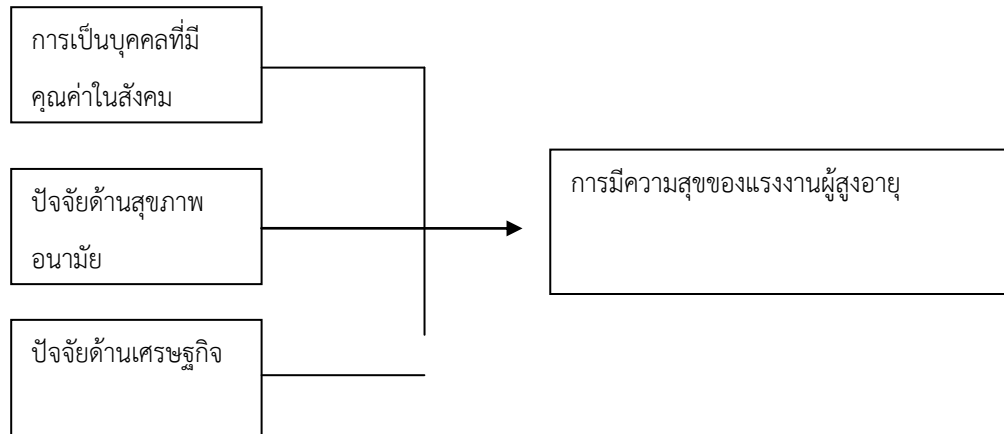
สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคมส่งผลเชิงบวกต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย ส่งผลเชิงบวกต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลเชิงบวกต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้ศึกษาปัจจัยด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคม ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย และปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อ การมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้

นี้ได้แก่แรงงานผู้สูงอายุ จำนวน 316 คน ซึ่งบุคคลเหล่านี้ถึงแม้จะอายุมากกว่า 60 ปี แต่ก็ยังทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพและช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายจากบุตรหลาน เพราะผู้สูงอายุจะมีรายได้จากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเดือนละ 600-1,000 บาท การศึกษาใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง การใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลกับแรงงานผู้สูงอายุ ใช้สถิติพรรณนา วิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ร้อยละ วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ กรอบแนวคิดแสดงดังภาพประกอบ 1



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย
วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้แก่ผู้สูงอายุในหมู่บ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งฐานข้อมูลได้จากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง.2561) 316 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เหตุผลในการเลือกพื้นที่นี้ในการศึกษาเนื่องจากว่าหมู่บ้านดังกล่าวเป็นเขตพื้นที่ที่มีศักยภาพและสามารถพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้ความมั่นคงอย่างยั่งยืน การสร้างอาชีพ เศรษฐกิจพอเพียงให้ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

เครื่องมือในการวิจัย

การศึกษานี้ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีทั้งหมด 3 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (check list) ส่วนที่ 2 เป็นคำถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตั้งแต่มากที่สุด-น้อยที่สุดคำถามเกี่ยวกับความสุขในวัยแรงงานผู้สูงอายุ ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความสุขในวัยแรงงานผู้สูงอายุ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ใช้เครื่องมือแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากผู้สูงอายุในระหว่างเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2562 ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือจากผู้สูงอายุในพื้นที่บ้านยาง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในการกรอกแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ แบบสอบถามจะถูกประเมินความตรงจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และแบบสอบถามจะไปทดลองใช้ (Tryout) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน การตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ การหาความเที่ยงตรง(Validity) ของแบบสอบถามผลจะดูที่ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor loading) มีค่าอยู่ระหว่าง .407-.869 และ ความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยดูจากค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach’s alpha) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.609-0.878 (Hair, Joseph F. and others.2006) นอกจากนี้การศึกษานี้ได้ทำการหาค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 4 ที่ทำการศึกษา ซึ่งตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์กันในระดับที่อยู่ในเกณฑ์ข้อกำหนดหรือต่ำกว่า 0.8 (Nunnally, Jum C. and Bernstein, Ira H., (1994) ไม่ทำให้เกิดปัญหา multicollinearity หลังจากนั้นได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติดังนี้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ถดถอย (Regression analysis)

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของผู้สูงอายุที่ส่งผลต่อความสุขของแรงงานผู้สูงอายุหมู่บ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ตัวแปร	การเป็นบุคคลที่มี คุณค่าในสังคม	สุขภาพอนามัย	เศรษฐกิจ	ความสุขของ แรงงานผู้สูงอายุ
Mean	3.6569	3.7081	2.8565	3.7209
S.D	3.6569	.48327	.70114	.48906
การเป็นบุคคลที่มี คุณค่าในสังคม	1			
สุขภาพอนามัย	.268**	1		
เศรษฐกิจ	.090**	.102**	1	

ความสุขของแรงงาน	.385**	.503***	.099**	1
ผู้สูงอายุ				

*p>0.01 Bata coefficients with standard errors in parenthesis

จากตาราง 4.2 พบว่า มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าทางสังคมกับด้านสุขอนามัยเท่ากับ (r=.268 , p>0.01) ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าทางสังคมกับด้านเศรษฐกิจเท่ากับ (r=.090 , p>0.01) ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าทางสังคมกับด้านความสุขของแรงงานผู้สูงอายุเท่ากับ (r=.385 , p>0.01) ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างด้านสุขอนามัยกับด้านเศรษฐกิจเท่ากับ (r=.102 , p>0.01) ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างด้านสุขอนามัยเท่ากับด้านความสุขของแรงงานผู้สูงอายุเท่ากับ (r=.268 , p>0.01) ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างด้านเศรษฐกิจกับด้านความสุขของแรงงานผู้สูงอายุเท่ากับ (r=.099 , p>0.01) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าตัวแปรการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าทางสังคม ด้านสุขภาพอนามัย ด้านเศรษฐกิจและการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุมีค่าสหสัมพันธ์ต่อกันในค่าที่เป็นเชิงบวกและมีค่าที่ยอมรับได้ และการวิเคราะห์สมการถดถอย แสดงในรูปสมการได้ดังนี้

สมการ

$$\text{ความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ} = \alpha + \beta_1 \text{ด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าทางสังคม} + \beta_2 \text{ด้านสุขอนามัย} + \beta_3 \text{ด้านเศรษฐกิจ} + \epsilon_1$$

ผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคม ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย และปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อการใช้ความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ ผลการศึกษาได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าผู้สูงอายุจำนวน 316 คน ร้อยละ 58.2 เป็นเพศหญิง เป็นเพศชายร้อยละ 41.8 มีอายุ 60 – 65 ปี ร้อยละ 28.2 อายุ 66 -70 ปี ร้อยละ 33.9 อายุ 71 – 75 ร้อยละ 18.0 และอายุ 76 ปีขึ้นไป ร้อยละ 19.9 ระดับการศึกษา จบระดับประถมศึกษา ร้อยละ 88.9 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 6.6 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 9 ปริญญาตรี ร้อยละ 2.5 และ ปริญญาโท ร้อยละ 9 นอกจากนี้ผู้สูงอายุมีรายได้ต่ำกว่า 700 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละร้อยละ 14.9 รายได้ 701 – 3,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 59.5 รายได้ 3,001 – 5,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 13 รายได้ 5,001 – 8,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 4.7 รายได้ 8,001 – 10,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 1.6 รายได้ 10,001 – 15,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 1.6 รายได้ 15,000 บาทขึ้นไป และร้อยละ 7.7 ตามลำดับ

นอกจากนี้สมาชิกผู้สูงอายุมีสถานภาพ สมรส ร้อยละ 53.5 โสด ร้อยละ 8.2 หม้าย ร้อยละ 35.1 หย่าร้าง ร้อยละ 9 แยกกันอยู่ ร้อยละ 2.2 และ ผู้สูงอายุประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ร้อยละ 66.1 รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 16.8 ค้าขาย ร้อยละ 12.7 ข้าราชการ ร้อยละ 1.6 ข้าราชการบำนาญ ร้อยละ 2.8 ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 3 พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 3 ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของผู้สูงอายุบ้านยาง

ตอนที่ 2 และการวิจัยนี้ได้ทำการทดสอบสมมติฐานศึกษาปัจจัยด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคม ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย และปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ โดยผลการศึกษาดังตารางที่ 2

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอย (Regression analysis) (n=316)

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม ความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ				
	Unstandardized Coefficients		ค่า sig	Adjusted R Square	Maximum VIF
	B	Std. Error			
ปัจจัยด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคม	.297***	(.054)	0.000	.315	1.656
ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย	.434***	(.049)	0.000		
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	.022***	(.033)	0.00		

**p< 0.05 Beta coefficients with standard errors in parenthesis

จากตาราง 2 การทดสอบสมมติฐานที่ 1 จะพบว่าปัจจัยการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคมส่งผลเชิงบวกต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ($b_1 = .297, p < 0.01$) โดยพบว่าผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและเป็นคนดี เป็นผู้ที่เป็นต้นแบบด้านบุคคล เป็นบุคคลที่ได้รับการเคารพจากสมาชิกในชุมชนในด้านต่างๆ เช่นเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านการทำขนม การทำครก การเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตร ประกอบอาชีพช่างไม้ฝีมือดี ดังนั้นการวิจัยนี้ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ 1

การทดสอบสมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย ส่งผลเชิงบวกต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าสุขภาพอนามัยที่ดี การใส่ใจสุขภาพ ออกกำลังกาย พบแพทย์ตามวันที่แพทย์นัด ก็จะทำให้ผู้สูงอายุมีความสุข ในการศึกษาครั้งนี้ผลการศึกษามีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ($b_2 = .434, p < 0.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 2

และสุดท้ายการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลเชิงบวกต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและวางแผนทางการเงินก็จะส่งผลให้ผู้สูงอายุมีความสุข ผลการวิเคราะห์สนับสนุนสมมติฐานที่ 3 ($b_3 = .507, p < 0.01$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการทดสอบสมมติฐานทั้ง 3 สมมติฐานนั้นแสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคม ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย และปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในวัยแรงงานผู้สูงอายุจะมีความรู้ความสามารถที่สะสมมาเป็นเวลานาน มีประสบการณ์เฉพาะอาชีพ การที่แรงงานผู้สูงอายุเหล่านี้ได้รับการยอมรับจากลูกหลานและสมาชิกในชุมชนเกี่ยวกับความรู้ความสามารถ เช่นการทำขนม ฝีมืองานช่าง การมีความรู้ด้านความเชื่อของสมาชิกในท้องถิ่นนั้นก็จะทำให้แรงงานผู้สูงอายุเกิดความภาคภูมิใจและมีความสุขซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวิทมา ธรรมเจริญ (2555) ได้ศึกษาอิทธิพลปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่มีต่อความสุขของผู้สูงอายุ และพบว่าผู้สูงอายุซึ่งใช้เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติภารกิจทางสังคมและศาสนา รวมถึงการที่ผู้สูงอายุได้มีโอกาสสนทนาและได้พูดคุยกับบุตรหลาน ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจะทำให้ผู้สูงอายุมีความสุข

ปัจจัยด้านสุขอนามัย พบว่าผู้สูงอายุในชุมชนบ้านยางจะปลูกผักรับประทาน อีกทั้งรับประทานผักพื้นบ้านและผักริมรั้วเพื่อการบริโภค การเน้นรับประทานอาหารที่มีไขมันต่ำ เช่น ปลา กุ้ง น้ำพริก นอกจากนี้จะมีพฤติกรรมตื่นเช้าและยังทำงานถึงแม้ว่าจะอยู่ในวัยผู้สูงอายุ รวมทั้งใส่ใจการออกกำลังกาย การพบแพทย์ตามเวลาหากมีโรคประจำตัว รวมถึงการใช้หลักธรรมศาสนา การปฏิบัติธรรมะ ก็จะทำให้สุขภาพกายและสุขภาพจิตดีดังนั้นปัจจัยด้านสุขภาพส่งผลต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ สอดคล้องกับการศึกษาของวิรดา อรรถเมธากุลและวรรณ ศรีวิไล (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ ตำบลคูบัว จังหวัดราชบุรีพบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีลักษณะการบริโภคอาหารที่เพียงพอกับความต้องการของร่างกาย ผู้สูงอายุส่วนใหญ่รับประทานอาหารเช้าครบ 3 มื้อทำให้มีภาวะโภชนาการปกติและส่วนใหญ่ปรุงอาหารรับประทานเอง นอกจากนี้ การศึกษาของกิตติวงศ์ สาสวดได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า

สุดท้ายปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ จากการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุจะใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงยึดหลักความประหยัด การพึ่งพาตนเอง การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์เช่น การประหยัดค่าใช้จ่ายด้านอาหาร การปลูกผักรับประทานเองเพื่อลดรายจ่าย การหารายได้เสริม เช่น การเก็บผักสวนครัวขาย การผลิตสินค้าจากเศษผ้าไหม การไม่สร้างหนี้ ดังนั้นการมีสถานะทางการเงินมีความคล่องตัวก็จะทำให้แรงงานผู้สูงอายุมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติวงศ์ สาสวด (2560) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่าภาวะสุขภาพกายมีผลต่อความพึงพอใจในการดำรงชีวิตฐานะทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุที่ไม่ขัดสนเรื่องเงินก็จะไม่มีความยากลำบากในการดำรงชีวิต นอกจากนี้หากผู้สูงอายุได้รับการดูแลเอาใจใส่ดีมีหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน คอยให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน ด้านสิ่งแวดล้อมสาธารณสุขก็จะทำให้ผู้สูงอายุมีความสุข

ดังนั้นจากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐาน ทอววัตถุประสงค์ในการศึกษาทั้ง 3 ข้อ นอกจากนี้การวิจัยนี้ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่โดยเฉพาะผู้สูงอายุจะมีความภูมิใจหากได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคม ผู้สูงอายุที่มีความใส่ใจดูแลสุขภาพ การตรวจสุขภาพประจำปี การบริโภคอาหารตามหลักโภชนาการตามวัย และการใช้น้ำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดในการดำเนินชีวิตในสังคมชนบทโดยที่สมาชิกในชุมชนมีอาชีพเกษตรกร การประหยัดลดค่าใช้จ่ายโดยการบริโภคผักที่ปลูกเอง การหารายได้ในวัยแรงงานผู้สูงอายุทำให้สามารถพึ่งตนเองไม่เป็นภาระลูกหลานและแรงงานผู้สูงอายุมีความสุขในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงจากในอดีต

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การวิจัยนี้มีประโยชน์ทางด้านวิชาการซึ่งจะเป็นองค์ความรู้ให้นักวิชาการได้นำความรู้ไปใช้ในการเรียนการสอนและการขยายผลเพื่อพัฒนาพื้นที่อื่นๆ ในตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. การวิจัยนี้ทำให้เกิดองค์ความรู้เชิงนโยบายที่จะนำไปสู่การส่งเสริมและพัฒนาแรงงานผู้สูงอายุที่จะมีจำนวนมากขึ้นในชุมชน สังคม และในการศึกษาครั้งต่อไปควรจะมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อจะได้องค์ความรู้ที่แตกต่างจากการศึกษาในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กิตติวงศ์ สาสวด. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. วารสารชุมชนวิจัย. ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2560)
- วิหมา ธรรมเจริญ (2555). อิทธิพลปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่มีต่อความสุขของผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สถิติประยุกต์). คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิรดา อรรถเมธากุลและวรรณ ศรีวิสัย. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ ตำบลคูบัว จังหวัดราชบุรี. วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ. ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 : กรกฎาคม - ธันวาคม ปี 2556.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2560- 2564. กรุงเทพฯ. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. ผู้สูงอายุในประเทศไทย. ค้นเมื่อ 13 มีนาคม 2562
<http://hp.anamai.moph.go.th/soongwai/statics/about/soongwai/topic004.php>
- Nunnally, Jum C.and Bernstein,Ira H. (1994). *Psychometric Theory*. New York, NY: McGraw-Hill.